

I

(Resolutsioonid, soovitusel ja arvamused)

ARVAMUSED

EUROOPA KESKPANK

EUROOPA KESKPANGA ARVAMUS

7. august 2008,

seoses ettepanekuga direktiivi kohta, millega muudetakse direktiive 98/26/EÜ ja 2002/47/EÜ

(CON/2008/37)

(2008/C 216/01)

Sissejuhatus ja õiguslik alus

22. mail 2008. aastal sai Euroopa Keskpang (EKP) Euroopa Liidu Nõukogu taotluse avaldada arvamust seoses ettepanekuga Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi kohta, millega muudetakse direktiivi 98/26/EÜ arvelduse lõplikkuse kohta makse- ja väärtpaberiarendussüsteemides ja direktiivi 2002/47/EÜ finantstagatis-kokkulepete kohta seoses omavahel ühendatud süsteemide ja krediidinõuetega ⁽¹⁾ (edaspidi „ettepandud direktiiv“).

EKP arvamuse andmise pädevus põhineb Euroopa Ühenduse asutamislepingu artikli 105 lõike 4 esimesel taandel. Euroopa Keskpanga nõukogu on käesoleva arvamuse vastu võtnud kooskõlas Euroopa Keskpanga kodukorra artikli 17.5 esimese lausega.

Direktiivi 98/26/EÜ muudatused

1. Öine arveldamine

EKP toetab direktiivi 98/26/EÜ ⁽²⁾ artikli 3 lõikes 1 sätestatud kaitse laiendamist öistele arveldusteenustele, mis on oluline, arvestades, et öist arvelduskorda kasutatakse süsteemide poolt üha sagedamini hulgi- ja jaemaksete arveldamise hõlbustamiseks.

2. Tagatise kaitse maksejõuetuse mõjude eest

2.1. EKP teeb järgmistel põhjustel ettepaneku veelgi täiendada direktiivi 98/26/EÜ artikli 9 lõiget 1. Vastavalt artikli 9 lõikele 1 ei mõjuta tagatise andnud osaleja või tehingupoole vastu algatatud maksejõuetusmenetlus EKP ega liikmesriikide keskpankade õigusi. Sellise tagatise võib nende õiguste tagamiseks müüa. Tekiks teatav ebaselgus, kui artikli 9 lõiget 1 tõlgendada nii, et keskpanga tehingutega, sh erakorraliste tehingutega seoses antud tagatisväärtpaber, on kaitstud ainult keskpangale tagatisväärtpaberi andnud osaleja või tehingupoole suhtes algatatud maksejõuetusmenetluse mõju eest. Hinnates direktiivis

⁽¹⁾ KOM(2008) 213 (lõplik).

⁽²⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 19. mai 1998. aasta direktiiv 98/26/EÜ arvelduse lõplikkuse kohta makse- ja väärtpaberiarendussüsteemides (EÜT L 166, 11.6.1998, lk 45).

98/26/EÜ sätestatud kaitset seoses keskpankadele nende krediiditehingute tarvis antud tagatisega, ei ole selge, kas see kaitse hõlmab tagatisväärtpabereid, mille on andnud kolmas isik, kes ei ole osaleja keskpanga poolt hallatavas süsteemis ega keskpanga tehingupool.

- 2.2. Näib, et praegusel hetkel on mõned liikmesriigid direktiivi 98/26/EÜ artikli 9 lõike 1 üle võtnud viisil, mis ei kaitse tagatist, mille on keskpangale andnud kolmas isik, kes ei ole selle keskpanga osaleja või tehingupool, samal ajal kui enamik liikmesriike on artikli 9 lõike 1 ülevõtmisel sõnaselgelt sätestanud selliste kolmandate isikute poolt keskpankadele antud tagatisväärtpaberite kaitse. Lisaks on mõned liikmesriigid kõnealuse sätte sõnastuse üle võtnud sõna-sõnalt ja neis jurisdiktsioonides sõltub küsimus, kas kolmandate isikute poolt keskpankadele antud tagatis on kaitstud, tõlgendamisest.
- 2.3. Eeltoodut arvestades tagaks direktiivi 98/26/EÜ artikli 9 lõike 1 sõnastuse täpsustamine ühtlustatud kaitse tagatisväärtpaberitele, mille on keskpankadele andnud mistahes kolmas isik mitte ainult keskpanga poolt hallatavas süsteemis osalejate või keskpanga tehingupoolte sidusettevõtjad. See tagaks õiguskindluse seoses keskpankade poolt pakutava tagatud krediidiga ning eelkõige kaitseks kaasaegseid likviidsuse koondamise teenuseid, näiteks TARGET2-s, keskpanga osaleja nimel keskpanga süsteemis tagatisväärtpaberi andnud mis tahes kolmanda isiku maksejõuetuse eest. Selline reform oleks eriti oluline keskpanga likviidsustehingute seisukohalt finantsraskuste ajal, mil võib eeldada, et tehingupoolle antud likviidsus võib olla tehingupoolle nimel tagatud kolmanda isiku poolt.

3. Süsteemis osalemine

- 3.1. Direktiivi 98/26/EÜ artikli 2 punkti f kohaselt, kui see on süsteemiriski tõttu õigustatud, võib liikmesriik otsustada, et „kaudset osalejat” võib käsitleda „osalejana”, juhul kui kaudset osalejat tuntakse süsteemis. „Tundmine süsteemis” on kasulik nõue, kuna süsteem ei oleks vastasel korral võimeline tuvastama, millised kaudsed osalejad on hõlmatud süsteemi poolt pakutava kaitsega. Seega tuleks „kaudse osaleja” määratlusse lisada nõue, et kaudsed osalejad peavad olema süsteemi operaatorile tuntud. Samuti aitaks see süsteemi operaatoril täita oma artikli 10 teisest lõigust tulenevat kohustust teavitada süsteemis osalejatest, sealhulgas võimalikest kaudsetest osalejatest ja nendega seotud muudatustest, seda liikmesriiki, kelle õigust kohaldatakse nende osalejate suhtes.
- 3.2. Kahtluste kõrvaldamiseks peaks nii osaleja kui kaudse osaleja mõisteid muutma, et oleks selge, et need on ammendavad ning hõlmavad ainult isikute kindlaid liike, mis on määratlustes loetletud. Mis tahes erinevus kohaldamisel seaks ohtu piiriülelset tegutsevatele süsteemidele direktiiviga 98/26/EÜ pakutava kaitse.
- 3.3. Samuti tuleks sobivates kohtades asendada osaleja ja kaudse osaleja määratluses mõiste „süsteem” ettepanekus määratletud uue mõistega „süsteemi operaator”, kuna süsteemid ei ole tavaliselt juriidilised isikud and just süsteemi operaator on see, kes tegutseb osalejana teises süsteemis, tagades sellega vastastikuse osalemise süsteemide vahel.

4. Süsteemi mõiste

- 4.1. Süsteemi mõistet direktiivi 98/26/EÜ artikli 2 punktis a tuleks muuta. Mõiste „süsteem” peab adekvaatselt kajastama kõiki erinevaid olemasolevaid struktuure, nii et direktiiviga 98/26/EÜ pakutav kaitse kohalduks võimalikult paljudele süsteemidele, vähendades sellega süsteemiriski. Eelkõige ei kajasta praegu artikli 2 punkti a esimene ja teine taane korrektselt viisi, kuidas enamik süsteeme on loodud. Enamikes süsteemides ei ole süsteemi loovaks struktuuriks pelgalt osalejate vaheline leping, vaid kogum süsteemi tegevust reguleerivaid reegleid ja eeskirju, mis on vastu võetud süsteemi operaatori poolt või

kehtestatud õigusaktidega. Osalejatelt eeldatakse nende reeglite järgimist. Mitmepoolsetel lepingutel põhinevad süsteemid on erand, mitte reegel, nagu on eeldatud praeguses artikli 2 punkti a sõnastuses. Süsteemi operaator, näiteks väärtpaberite keskdepositoorium, väärtpaberibörs või keskpank, seab süsteemi üldiselt sisse ühepoolselt. Selles kontekstis tuleks artikli 2 punkti a täiendada nii, et vormilise struktuuri võib luua kas lepingu, tüüptingimuste või õigusaktiga, st seadusandja akti või rakendusaktiga. Seetõttu peaks süsteemi määratlus viitama vormilisele struktuurile, mis „hõlmab” kolme või enam osalejat, mitte ei ole nende „vahel”, ja sellest muudatusest tuleneb vajadus muuta ka artikli 2 punkti a teist taanet.

- 4.2. Süsteemi praegusest määratlusest ei ole selge, kas direktiiv 98/26/EÜ kaitseb süsteemiriski vastu kõiki arveldussüsteeme, näiteks kesksed osapooled või arvelduskojad. Ehkki mitmed liikmesriigid on ebakindluse vältimiseks teatanud komisjonile arveldussüsteemid vastavalt artikli 2 punkti a kolmandale taan- dele, tuleks artikli 2 punktis a sõnade „maksejuhiste täitmiseks” ette lisada „arveldus- või”, nii et ka seda tüüpi asutusi oleks võimalik selgelt pidada iseseisvateks süsteemideks.
- 4.3. Lisaks tuleks süsteemi mõiste määratleda paindlikult, et hõlmata mis tahes tulevasi arenguid süsteemide ülesehituses. Eelkõige peab mõiste olema määratletud piisavalt laialt, et hõlmata mis tahes tulevasi süsteeme, mille võib välja töötada eurosüsteem või luua EKP, kui see toimub EKP õigusakti alusel, mis on siduv osalejatele EKPga sõlmitud kokkuleppe kohaselt, mille suhtes kohaldatakse liikmesriigi õigust. Igal juhul peab süsteemi määratlus direktiivi 98/26/EÜ artikli 2 punktis a hõlmama EKP õigusaktiga loodud süsteemi.

5. Sisestamise hetk, tühistamatus ja koostalitlevad süsteemid

- 5.1. EKP leiab, et „sisestamise hetke” kontseptsioon direktiivi 98/26/EÜ artikli 3 lõike 3 tähenduses vajab täpsustamist. Täpsemalt sätestatakse artikli 3 lõikes 3, et maksejuhise süsteemi sisestamise hetk määrat- letakse selle süsteemi reeglites. Sisestamise hetk ise ei ole määratletud ja seetõttu erineb see süsteemiti nii määratluse kui ka tegeliku sisestamise hetke osas. Kui süsteemi reguleerivates riigi õigusaktides on sisestamise hetk määratletud, peavad süsteemi reeglid määratlustele vastama. Samas peaks riigi õigus olema sisestamise hetke hõlmavate süsteemi reeglite osas piisavalt paindlik, et oleks võimalik arvesse võtta konkreetse süsteemi tegevuse erilist laadi ning kaitsta keerukaid arvelduskordi ja optimeerimisme- netlusi. Lisaks on tähtis, et koostalitlevate süsteemide vahel võimaldaksid kõikide hõlmatud süsteemide reeglid määratleda sisestamise hetke piisava paindlikkusega, et kaitsta süsteemideülest arveldust ja sellega tagada koostalitlus. EKP soovib artikli 3 lõiget 4 vastavalt täpsustada, et kõrvaldada mis tahes mitmemõttelisus seoses asjaoluga, et süsteemidel on teatav kaalutusõigus kohase sisestamise hetke määratlemisel ning seda ei tohiks piirata riigi õigus, mis võib olla jäik ja keeruliselt muudetav. Samad kaalutlused kohalduvad direktiivi 98/26/EÜ artiklis 5 sätestatud tühistamatuse mõistele.
- 5.2. EKP toetab koostalitlevaid süsteeme puudutavaid muudatusi, arvestades, et selliste süsteemide arv ja tähtsus on pärast direktiivi 98/26/EÜ vastuvõtmist märkimisväärselt kasvanud. Eelkõige on süsteemid seadnud omavahel sisse ühendused ja isegi releühendused ning neil on juurdepääs teistele süsteemidele osalejatena või muude liidete kaudu. EKP soovib siiski asendada „koostalitleva süsteemi” määratluses mõiste „süsteem” väljendiga kahe või enama süsteemi vaheline „struktuur”, et hõlmata kõiki võimalikke ühenduste tüüpe ning vältides samal ajal mulje jätmist, et tegemist on uue süsteemide liigi loomisega. Praktiliseks näiteks võib tuua, et eurosüsteemi TARGET2 makseinfrastruktuur⁽¹⁾ koosneb paljudest õiguslikult iseseisvatest maksesüsteemidest, mis on omavahel ühendatud ühtse tehnilise platvormi abil, mis põhineb EKP suunisel. Lisaks on üle 60 muu süsteemi, sealhulgas mitteeuroala riikide süsteemi, ühendatud TARGET2-ga kas osalemise teel või kahepoolse lepingu alusel kõrvalsüsteemiliidese kaudu.

⁽¹⁾ Euroopa Keskpanga 26. aprilli 2007. aasta suunis EKP/2007/2 üleeuroopalise automatiseeritud reaalaajalise brutoarvelduste kiirülekandesüsteemi (TARGET2) kohta (ELT L 237, 8.9.2007, lk 1).

6. Süsteemi operaatoritest teavitamine ja järelevaatamine

EKP toetab süsteemi operaatori mõistet ja artikli 2 uues lõikes o, ehkki EKP leiab, et seda mõistet tuleks veidi täiendada tagamaks, et see hõlmab ka süsteeme, mis koosnevad mitmest osalejast ilma eraldi kindla süsteemi operaatorita. Samal põhjusel tuleks direktiivi artikli 3 lõiget 1 veidi täiendada tagamaks, et töendamiskoormus seoses maksejõuetusega on vastaval süsteemi operaatoril. Lisaks EKP toetab ettepanekut täiendada direktiivi 98/26/EÜ artiklit 10, s.o et liikmesriigid lisaks süsteemidest komisjonile teatamisele näitaksid ära ka süsteemide operaatorid. Samas tuleks vastavuses eespool punktis 4.3 esitatud EKP soovitusel, mille kohaselt süsteemi määratlus peaks hõlmama EKP õigusaktiga loodud süsteeme, täiendada artikli 10 lõiku 1 ja võimaldada kohastel juhtudel vastavalt kas liikmesriikidel või EKP-l teatada komisjonile süsteemidest ja süsteemide operaatoritest. EKP leiab, et artikli 10 lõigud 3 ja 4, mis on komisjoni ettepanekus välja jäetud, tuleks taastada. Lisaks tuleks artikli 10 lõigus 3, mis tunnustab pädevate riigi ametiasutuste pädevust anda süsteemidele tegevuslube ja teostada nende üle järelevalvet, sätestada, et austada tuleb keskpankade järelevaatomispädevust, mis põhineb nende finantsstabiilsusega seotud ülesannetel.

7. E-raha asutused süsteemide osalejatena

„Krediidiasutuse” määratlus direktiivi 98/26/EÜ artikli 2 muudetud punktis b, mis viitab Euroopa Parlamendi ja nõukogu 14. juuni 2006. aasta direktiivis 2006/48/EÜ krediidiasutuste asutamise ja tegevuse kohta (uuestisõnastamine) ⁽¹⁾ sätestatud määratlusele, võimaldab e-raha asutustel saada vastavalt direktiivile 98/26/EÜ kujundatud süsteemide osalejateks, kui e-raha asutuste suhtes kehtivad krediidiasutustele kehtestatud õigusaktid. EKP peab seda positiivseks seadusmuudatuseks, mis tugevdab süsteemide stabiilsust. Krediidiasutustena tegutsevate e-raha asutuste staatuse muutmine nõuab direktiivi 98/26/EÜ edasist täiendamist.

8. Kollisiooninormid

Selge ja lihtne kollisiooninorm registreeritud väärtpaberite kõikide aspektide suhtes on tähtis finantsinstrumentide tõhusa ja turvalise piiriülese hoidmise ja ülekandmise seisukohast. EKP jagab komisjoni seisukohta, et praegused kollisiooninormid direktiivis 98/26/EÜ, Euroopa Parlamendi ja nõukogu 4. aprilli 2001. aasta direktiivis 2001/24/EÜ (krediidiasutuste saneerimise ja likvideerimise kohta) ⁽²⁾ ja Euroopa Parlamendi ja nõukogu 6. juuni 2002. aasta direktiivis 2002/47/EÜ finantstagatiskokkulepete kohta ⁽³⁾ on suurendanud õiguskindlust seoses kohaldatava õigusega. Samuti märgib EKP, et komisjon on leidnud oma dokumendis „Kollisioon: PRIMA eeskirja kaasajastamine vahendatud väärtpaberitele”, et ühenduses ühtse kollisioonikorra praktilisel kohaldamisel piiriülese väärtpaberite lõpp- ja tasaarvelduse suhtes ilmnevad liikmesriikide vahel endiselt raskused mõiste „konto asukoht” tõlgendamisel. Seega ei paku ühenduse õiguskord kohaldatava õiguse osas endiselt suurimat võimalikku etteaimatavust ja kindlust.

Seetõttu jälgib EKP suure huviga komisjoni algatust muuta olemasolev ühenduse õiguskord selgemaks. Arvestades selle teema keerukust leiab EKP, et sellist üldist muudatust ei tohiks läbi viia ettepanud direktiivi raames.

Direktiivi 2002/47/EÜ muudatused

9. Krediidinõuded

9.1. EKP toetab kindlalt direktiivi 2002/47/EÜ ettepanud muudatusi, mille eesmärgiks on hõlbustada krediidinõuete kasutamist tagatisena keskpankade poolt. Need muudatused muudavad keskpankade seisundi krediidinõuete tagatiseks võtmisel Euroopa Liidus turvalisemaks, arvestades, et krediidinõuete reeglid ei ole erinevates ELi jurisdiktsioonides ühtlustatud. Krediidinõuete keskpankade tehingute

⁽¹⁾ ELT L 177, 30.6.2006, lk 1.

⁽²⁾ EÜTL 125, 5.5.2001, lk 15.

⁽³⁾ EÜTL 168, 27.6.2002, lk 43.

tagatisena kasutamise võimalusel on suur tähtsus euroala krediidasutustele, kelle bilanssides moodustavad krediidinõuded suure osa. Eurosüsteemile oleks väga tähtis, et direktiiviga 2002/477/EÜ kehtestatud korra raames saaks kasutada tagatisena krediidinõudeid, mis hõlbustaks seda liiki vara mitteformaalset ja tõhusat tehingutes kasutamist, eriti elektrooniliste kanalite kaudu ja muu hulgas piiriülestes kogumites. Seetõttu toetab EKP igati eelnõu teksti vastuvõtmist komisjoni poolt pakutud sõnastuses andmata liikmesriikidele rakenduskorra kehtestamisel valikuvõimalusi, mis kahjustaks sellise tagatise võtmise kehtivust ja õiguskindlust.

9.2. Direktiivi 2002/47/EÜ artikli 1 lõike 4 punkti a kavandatud muudatused piiravad selle sätte kohaldamise keskpankade krediiditehingute tagamise nõuetele vastavate krediidinõuetega. EKP-le ja eurosüsteemile on see piisav. Samas on ettepanud muudatuse reguleerimisala ulatuslikum kui pelgalt krediidinõuete kasutamine keskpankade krediiditehingutes ja näeb ette direktiivi 2002/47/EÜ eeskirjade kohaldamise mis tahes krediidinõudele, mis võiksid vastata keskpankade krediiditehingute tagamise nõuetele ELs. Tekib läbipaistvuse küsimus seoses sellega, millises ulatuses võimaldab ettepanud muudatus mittekeskpankadest tagatise võtjatel kasutada tagatiseks keskpankade krediiditehingute tagamise nõuetele vastavaid krediidinõudeid. Eelkõige ei pruugi kõikidel ELi keskpankadel olla kerge juurdepääsuga krediidinõuete tagatiseks võtmise nõuetele vastavuse kriteeriume, mis teeks mittekeskpangast tagatise võtjal keeruliseks kehtivalt otsustada, kas krediidinõue, mille ta kavatseb tagatiseks võtta, vastab tegelikult nõuetele. Lisaks võivad eurosüsteemi poolt ja väljaspool euroala asuvate keskpankade poolt kasutatavad nõuetele vastavuse kriteeriumid erineda ja neid kriteeriume võidakse aegajalt muuta. Seetõttu, et tagada õiguskindlus ja võrdsed võimalused kogu ELis, soovib EKP, et sätestada tuleks direktiiviga 2002/47/EÜ hõlmatud krediidinõuete lihtne ja ühtne määratlus, mis ei seostaks selliseid krediidinõudeid keskpankade kasutatavate nõuetele vastavuse kriteeriumidega. Selline krediidinõuete määratlus direktiivi 2002/47/EÜ kohaldamisala piiritlemiseks peaks olema piisavalt lai, et hõlmata krediidinõudeid, mille nõuetele vastavuse on kehtestanud eurosüsteem. Kui sellist ühtset määratlust ei saa vastu võtta, on vähemalt tähtis tagada, et krediidinõuded, mis tegelikkuses eurosüsteemi tagatiseks võetakse, oleks hõlmatud direktiivi 2002/47/EÜ uue määratlusega.

9.3. Ettepanud muudatused ei täpsusta kollisiooninorme, mis kehtivad krediidinõuete piiriülesel kasutamisel tagatisena. Direktiivi 2002/47/EÜ artikli 9 praegune tekst on seotud ainult registreeritud väärtpaperitega ning selgelt ei kohaldu krediidinõuetele. Krediidinõuete piiriüleseks kasutamiseks tagatisena on äärmiselt tähtis ühtlustada kohalduvad kollisiooninormid. Tagatisena kasutatavad krediidinõuded võivad hõlmata mitut jurisdiktsiooni, nt võlgniku, võlausaldaja, lepingu jurisdiktsiooni jne, ning õiguskindluse huvides on pooltel vaja täpselt teada, mis õigus kohaldub krediidinõuete tagatiseks andmisel kehtivuse ja prioriteedi suhtes. Kollisiooninormid kolmandate osapoolte mõju osas ELis nõuete loovutamisele on praegu ühtlustamata; kohaldatava õiguse osas valitseb ebakindlus ning osapooltel võib olla vajadus järgida rohkem kui ühe jurisdiktsiooni nõudeid, et saavutada oma tagatise võtmisel teatav õiguslik kindlus. See on märkimisväärne takistus ja kogu ELi hõlmavat piiriülest krediidinõuete tagatiseks kasutamist hõlbustaks suuresti, kui selliste kolmandate osapoolte mõjude osas oleks kokku lepitud ühtses kollisiooninormide süsteemis. Kuna sellist muudatust ei olnud Rooma I määruses⁽¹⁾, on eriti tähtis sätestada sellised normid direktiivis 2002/47/EÜ. Sellise ühiste normide olemasolu tähendaks märkimisväärset hüve.

9.4 EKP esitab samuti järgmised tehnilised soovitusel, et tagada ettepanud direktiivis järjekindlus seoses krediidinõuete hõlmamisega direktiivis 2002/47/EÜ. Tagamaks, et direktiivi 2002/47/EÜ kohaldamisalasse kuuluksid mitte ainult krediidinõuete tagatiseks andmine vaid ka krediidinõuete pantimine, tuleks artikli 2 lõike 1 punkti c muuta nii, et see sisaldaks täielikku õigust finantstagatisele, et oleks selge, et mõiste „pandiõigusel põhinev finantstagatiskokkulepe” hõlmab ka krediidinõuete panti või koormamist.

⁽¹⁾ KOM(2005) 650 (lõplik).

Lisaks tuleks artikli 2 lõike 1 punktis e täiendada finantsinstrumentide määratlust viitega krediidinõuetele. Lõpuks, seoses finantstagatiskokkuleppe kehtivusega tuleks artiklit 3 täiendada viitega „valduse üleminekule” lisaks registreerimisele ja teatamisele.

10. Tasaarveldus

Ettepannud direktiiv ei sisalda ei direktiivi 2002/47/EÜ ega direktiivi 98/26/EÜ osas muudatusi maksejõuetuse korral toimuva tasaarvelduse sätetes. Samas on tõsiasi, et tasaarvelduse võimalus on vastaspoole maksejõuetuse korral finantsturgudel ülitähtis. Lõpetamisel toimuva tasaarvelduse täitmisele pööratavuse küsimus ei piirdu seega üksikute finantstagatislepingutega, vaid on asjakohane igat liiki õigussuhete puhul, mille eesmärgiks on vähendada krediidiriski. Tasaarvelduse suhtes on vajalik veelgi edasi minna, mitte ainult direktiivis 2002/47/EÜ, vaid ka üldiselt kogu ELi finantsõigustikus. Näiteks oleks kasulik, kui erinevates EÜ õigusaktides saavutataks tasaarvelduse määratluste suurem järjekindlus. Samal ajal, arvestades automaatsete lõpetamisõiguste kasutamise süsteemset tähtsust rahvusvahelistel finantsturgudel tegutsevate süsteemselt tähtsate krediidi- ja finantsasutuste suhtes, on vaja ELi tasandil laiemat arutelu lõpetamisel toimuvat tasaarveldust reguleerivate sätete kohaldamise üle finantsasutuste suhtes börsiväliste tuletisinstrumentide turul ja mitte ainult finantstagatiskokkulepete kontekstis.

11. Muudatusettepanekud

Muudatusettepanekud, mille puhul eespool osutatud nõuanded eeldavad direktiivi kohta tehtud ettepaneku muutmist, on toodud lisas.

Frankfurt Maini ääres, 7. augustil 2008

EKP president
Jean-Claude TRICHET

LISA

MUUDATUSETTEPANEKUD ⁽¹⁾

Komisjoni redaktsiooni ettepanek ⁽¹⁾	EKP muudatusettepanek ⁽²⁾
<p>Muudatus 1</p> <p>Ettepanud direktiivi artikkel 1</p> <p>Direktiivi 98/26/EÜ artikli 2 punkti a muudatus</p>	
<p><i>Artikkel 2</i></p> <p>Käesolevas direktiivis kasutatakse järgmisi mõisteid:</p> <p>a) süsteem — vormiline struktuur:</p> <ul style="list-style-type: none"> — kolme või enama osaleja vahel, arvestamata võimalikku arveldusagenti, võimalikku keskset osalejat, võimalikku arvelduskoda või võimalikku kaudset osalejat, kusjuures on olemas ühised eeskirjad ja ühtne kord maksejuhiste täitmiseks osalejate vahel; — mida reguleerib osalejate valitud liikmesriigi õigus; osalejad võivad siiski valida üknes sellise liikmesriigi õiguse, kus asub vähemalt ühe osaleja peakontor ja — mille on süsteemiks määranud ja sellest komisjonile teatanud pärast süsteemi eeskirjade asjakohasuses veendumist see liikmesriik, kelle õigust kohaldatakse, ilma et see piiraks muude, siseriiklikes õigusaktides sätestatud rangemate üldkohaldatavate tingimuste kohaldamist. 	<p><i>Artikkel 2</i></p> <p>Käesolevas direktiivis kasutatakse järgmisi mõisteid:</p> <p>a) süsteem — vormiline struktuur:</p> <ul style="list-style-type: none"> — mis hõlmab kolme või enam osalejat, arvestamata võimalikku arveldusagenti, võimalikku keskset osalejat, võimalikku arvelduskoda või võimalikku kaudset osalejat, kusjuures on olemas ühised eeskirjad ja ühtne kord maksejuhiste lõpparvelduseks või täitmiseks osalejate vahel; — mida reguleerib liikmesriigi õigus või mis on asutatud EKP õigusakti alusel, mis on siduv osalejatele EKPga sõlmitud kokkuleppe kohaselt, mille suhtes kohaldatakse liikmesriigi õigust ja — mille on süsteemiks määranud ja sellest komisjonile teatanud kas i) liikmesriik, kelle õigust kohaldatakse, pärast süsteemi eeskirjade asjakohasuses veendumist ja ilma et see piiraks muude, siseriiklikes õigusaktides sätestatud rangemate üldkohaldatavate tingimuste kohaldamist, või ii) EKP, kui süsteem on asutatud EKP õigusaktiga.

Selgitus — vaata arvamuse punkti 4

Muudatus 2

Ettepanud direktiivi artikkel 1

Direktiivi 98/26/EÜ artikli 2 punktide f ja g muudatus

<p><i>Artikkel 2</i></p> <p>f) osaleja — asutus, keskne osaleja, arveldusagent, arvelduskoda või süsteem. [...]</p>	<p><i>Artikkel 2</i></p> <p>f) osaleja — ainult asutus, keskne osaleja, arveldusagent, arvelduskoda või süsteemi operaator. [...]</p>
---	---

⁽¹⁾ Käesolevas lisas esitatud muudatusettepanekud põhinevad ettepanud direktiivil ning direktiividel 98/26/EÜ ja 2002/47/EÜ, mis vajavad EKP hinnangul samuti muutmist. Muudatusettepanekud piirduvad käesolevas arvamuses esitatud EKP ettepanekutega. Ettepanekut tuleks kohaldada *mutatis mutandis* ja kohastel juhtudel ka teiste ühenduse direktiivide suhtes, mida ettepanud direktiiv muudab.

Komisjoni redaktsiooni ettepanek ⁽¹⁾	EKP muudatusettepanek ⁽²⁾
g) kaudne osaleja — asutus, keskne osaleja, arveldusagent, arvelduskoda või süsteem, millel on lepinguline suhe sellises süsteemis osaleva asutusega, kus täidetakse maksejuhiseid, mis võimaldavad kaudsel osalejale suunata maksejuhiseid läbi süsteemi;	g) kaudne osaleja — ainult asutus, keskne osaleja, arveldusagent, arvelduskoda või süsteemi operaator , millel on lepinguline suhe sellises süsteemis osaleva asutusega, kus täidetakse maksejuhiseid, mis võimaldab kaudsel osalejale suunata maksejuhiseid läbi süsteemi, tingimusel, et kaudne osaleja on süsteemi operaatorile teada ;

Selgitus — vaata arvamuse punkti 3

Muudatus 3

Ettepanud direktiivi artikkel 1

Direktiivi 98/26/EÜ muudatus, artikli 2 punkt n

Artikkel 2	Artikkel 2
n) koostalitlev süsteem — süsteem, mis ainult ei loo ühendusi kasutuselolevate standardteenuste pakkumistega, vaid teeb kokkuleppeid ühe või mitme süsteemiga vastastikuste lahenduste leidmiseks;	n) koostalitlev struktuur — kahe või enama süsteemi operaatori mis tahes õigussuhe , mis mitte ainult ei loo ühendusi kasutuselolevate standardteenuste pakkumistega, vaid tähendab vastastikuste lahenduste loomist;

Selgitus — vaata arvamuse punkti 5.2

Muudatus 4

Ettepanud direktiivi artikli 1 lõike 2 punkt f

Direktiivi 98/26/EÜ muudatus, artikli 2 punkt o

o) süsteemi operaator — üksus, mis vastutab süsteemi igapäevase käitamise eest. Süsteemi operaator võib toimida ka arveldusagendi, keskse osaleja või arvelduskojana.	o) süsteemi operaator — üksus või kohastel juhtudel üksused , kelle vastutusel on süsteemi igapäevase käitamine eest. Süsteemi operaator võib toimida ka arveldusagendi, keskse osaleja või arvelduskojana.
---	--

Selgitus — vaata arvamuse punkti 6

Muudatus 5

Ettepanud direktiivi artikli 1 lõige 3

Direktiivi 98/26/EÜ muudatus, artikli 3 lõike 1 teine lõik

Kui maksejuhised on erandlikult sisestatud süsteemi pärast maksejõuetusmenetluse algatamise hetke ja täidetud süsteemi eeskirjade kohaselt pangapäeval, mil menetlus algatati, on need õiguslikult täitmisele pööratavad ja siduvad kolmandatele isikutele üksnes siis, kui pärast arveldushetke suudab süsteemi operaator tõestada, et ta ei olnud ega oleks pidanud olema sellise menetluse algatamisest teadlik.	Kui maksejuhised on erandlikult sisestatud süsteemi pärast maksejõuetusmenetluse algatamise hetke ja täidetud süsteemi eeskirjade kohaselt pangapäeval, mil menetlus algatati, on need õiguslikult täitmisele pööratavad ja siduvad kolmandatele isikutele üksnes siis, kui pärast arveldushetke suudab vastav süsteemi operaator tõestada, et ta ei olnud ega oleks pidanud olema sellise menetluse algatamisest teadlik.
---	---

Selgitus — vaata arvamuse punkti 6

Komisjoni redaktsiooni ettepanek ⁽¹⁾	EKP muudatusettepanek ⁽²⁾
---	--------------------------------------

Muudatus 6

Ettepanud direktiivi artikli 1

Direktiivi 98/26/EÜ muudatus, artikli 3 uus lõige 4

<p><i>Artikkel 3</i></p> <p>4. Koostalitlevate süsteemide puhul määrab iga süsteem kindlaks oma eeskirjad temasse sisenemise ajahetkel. Süsteemi eeskirju ei tohi temasse sisenemise ajahetkel mõjutada ühegi teise temaga koostalitleva süsteemi eeskirjad.</p>	<p><i>Artikkel 3</i></p> <p>4. Eelnimetatud koostalitlevate struktuuride puhul määrab iga süsteem oma reeglites kindlaks temasse sisestamise hetke tagamaks võimalikult suures ulatuses, et kõikide koostalitlevasse struktuuri kuuluvate süsteemide reeglid on selles suhtes kooskõlas.</p> <p>Kui kõnealuste süsteemide reeglites ei ole sõnaselgelt sätestatud teisiti, ei tohi ühe süsteemi reegleid temasse sisestamise hetke kohta mõjutada ühegi teise temaga koostalitleva süsteemi reeglid.</p>
--	--

Selgitus — vaata arvamuse punkti 5.1**Muudatus 7**

Ettepanud direktiivi artikkel 1

Direktiivi 98/26/EÜ artikli 5 muudatus

<p><i>Artikkel 5</i></p> <p>Alates kõnealuse süsteemi eeskirjades määratletud hetkest ei või süsteemis osaleja ega kolmas isik maksejuhist tühistada.</p> <p>Koostalitlevate süsteemide puhul määrab iga süsteem kindlaks oma eeskirjad süsteemis toimuva tühistamise ajahetkel. Süsteemi eeskirju ei tohi sellesse sisenemise ajahetkel mõjutada ühegi teise temaga koostalitleva süsteemi eeskirjad.</p>	<p><i>Artikkel 5</i></p> <p>Alates kõnealuse süsteemi reeglites määratletud hetkest ei või süsteemis osaleja ega kolmas isik maksejuhist tühistada.</p> <p>Koostalitlevate struktuuride puhul määrab iga süsteem oma reeglites kindlaks tühistamatus hetke tagamaks võimalikult suures ulatuses, et kõikide koostalitlevasse struktuuri kuuluvate süsteemide reeglid on selles suhtes kooskõlas.</p> <p>Kui kõnealuste süsteemide reeglites ei ole sõnaselgelt sätestatud teisiti, ei tohi ühe süsteemi reegleid tühistamatus hetke kohta mõjutada ühegi teise temaga koostalitleva süsteemi reeglid.</p>
---	--

Selgitus — vaata arvamuse punkti 5.1**Muudatus 8**

Ettepanud direktiivi artikkel 1

Direktiivi 98/26/EÜ artikli 9 lõike 1 muudatus

<p><i>Artikkel 9</i></p> <p>1. Tagatise andnud süsteemi, osaleja, liikmesriikide või Euroopa Keskpanga lepingupartneri vastu algatatud maksejõuetusmenetlus ei mõjuta osaleja õigusi seoses süsteemiga talle antud tagatisväärtpabereile ega liikmesriikide keskpankade või Euroopa Keskpanga õigusi nende antud tagatisväärtpabereile. Sellise tagatise võib nende õiguste tagamiseks müüa.</p>	<p><i>Artikkel 9</i></p> <p>1. Tagatisväärtpaberi andnud liikmesriikide keskpankade või Euroopa Keskpanga osaleja või tehingupoole või mis tahes kolmanda osapoole, sealhulgas sellise osaleja või tehingupoole sidusettevõtja vastu algatatud maksejõuetusmenetlus ei mõjuta süsteemi operatori või osaleja õigusi temale seoses süsteemiga antud tagatisväärtpabereile ega liikmesriikide keskpankade või Euroopa Keskpanga õigusi nende antud tagatisväärtpabereile. Sellise tagatisväärtpaberi võib nende õiguste tagamiseks müüa.</p>
--	--

Selgitus — vaata arvamuse punkt 2

Komisjoni redaktsiooni ettepanek ⁽¹⁾	EKP muudatusettepanek ⁽²⁾
<p>Muudatus 9 Ettepanud direktiivi artikkel 1 Direktiivi 98/26/EÜ artikli 10 muudatus</p>	
<p><i>Artikkel 10</i></p> <p>Liikmesriigid määratlevad käesoleva direktiiviga hõlmatud süsteemid ja nende operaatorid ning teavitavad komisjoni neist ja ametiasutustest, kelle nad on valinud vastavalt artikli 6 lõikele 2.</p> <p>Süsteemi operaator teavitab süsteemis osalejatest, sealhulgas võimalikest kaudsetest osalejatest, ja nendega seotud muudatustest seda liikmesriiki, kelle õigust kohaldatakse.</p>	<p><i>Artikkel 10</i></p> <p>Liikmesriigid, või EKP, kui süsteem on loodud EKP õigusaktiga, määratlevad käesoleva direktiiviga hõlmatud süsteemid ja nende operaatorid ning teavitavad komisjoni neist ja ametiasutustest, kelle nad on valinud vastavalt artikli 6 lõikele 2.</p> <p>Süsteemi operaator teavitab süsteemis osalejatest, sealhulgas võimalikest kaudsetest osalejatest, ja nendega seotud muudatustest seda liikmesriiki, kelle õigust kohaldatakse.</p> <p>Lisaks teises lõigus sätestatud teavitamisele võivad liikmesriigid nende jurisdiktsiooni all olevatele süsteemidele kehtestada järelevalve- või tegevusloanõudeid. Samuti tuleb tagada, et arvestatakse riikide keskpankade ja Euroopa Keskpanga järelevaatamispädevusega.</p> <p>Iga õigustatud huvi omav isik võib nõuda, et asutus teataks talle süsteemidest, milles see osaleb, ja annaks teavet nende süsteemide toimimist reguleerivate peamiste eeskirjade kohta.</p>
<p><i>Selgitus</i> — vaata arvamuse punkt 6</p>	
<p>Muudatus 10 Direktiivi 2002/47/EÜ artikli 2 lõike 1 punkti c muudatus</p>	
<p>Artikli 2 lõike 1 punkt c</p> <p>c) pandiõigusel põhinev finantstagatiskokkulepe — kokkulepe, mille alusel tagatiseandja esitab finantstagatise pandina tagatisesaajale või tema kasuks ja mille puhul finantstagatise omandiõigus jääb pandiõiguse tekkimisel täielikult tagatiseandjale;</p>	<p>Artikli 2 lõike 1 punkt c</p> <p>c) pandiõigusel põhinev finantstagatiskokkulepe — kokkulepe, mille alusel tagatiseandja esitab finantstagatise pandina tagatisesaajale või tema kasuks ja mille puhul finantstagatise omandiõigus või täielik õigus sellele jääb pandiõiguse tekkimisel täielikult tagatiseandjale;</p>
<p><i>Selgitus</i> — vaata arvamuse punkt 9</p>	
<p>Muudatus 11 Direktiivi 2002/47/EÜ artikli 2 lõike 1 punkti e muudatus</p>	
<p>Artikli 2 lõike 1 punkt e</p> <p>e) finantsinstrumendid — äriühingute aktsiad ja muud äriühingute aktsiatega samaväärsed väärtpaberid, võlakirjad ja muus vormis võlakohustused, kui nendega saab kapitaliturul kaubelda, ning mis tahes muud väärtpaberid, millega tavaliselt kaubeldakse ja mis annavad õiguse omandada selliseid aktsiaid, võlakirju või muid väärtpabereid märkimise, ostmise või vahetamise teel või mis eeldavad tasumist sularahas (v.a maksevahendid), sealhulgas ühisinvesteeringusettevõtete osakud, rahaturu instrumendid ning eespool nimetatuga seotud nõuded või õigused;</p>	<p>Artikli 2 lõike 1 punkt e</p> <p>e) finantsinstrumendid — äriühingute aktsiad ja muud äriühingute aktsiatega samaväärsed väärtpaberid, võlakirjad ja muus vormis võlakohustused, kui nendega saab kapitaliturul kaubelda, ning mis tahes muud väärtpaberid, millega tavaliselt kaubeldakse ja mis annavad õiguse omandada selliseid aktsiaid, võlakirju või muid väärtpabereid märkimise, ostmise või vahetamise teel või mis eeldavad tasumist sularahas (v.a maksevahendid), sealhulgas ühisinvesteeringusettevõtete osakud, rahaturu instrumendid ning eespool nimetatuga seotud nõuded või õigused, samuti krediitnõuded käesolevas direktiivis sätestatud ulatuses;</p>
<p><i>Selgitus</i> — vaata arvamuse punkt 9</p>	

Komisjoni redaktsiooni ettepanek ⁽¹⁾	EKP muudatusettepanek ⁽²⁾
<p>Muudatus 12</p> <p>Ettepanud direktiivi artikli 2 lõige 3</p> <p>Direktiivi 2002/47/EÜ artikli 3 muudatus</p>	
<p><i>Artikkel 3</i></p> <p>Uus lõik</p> <p>Krediidinõuete finantstagatistena esitamisel ei sea liikmesriigid finantstagatiskokkuleppe kohaselt esitatud finantstagatise seadmist, kehtivust ja tõenduskõlblikkust sõltuvusse mis tahes vorminõude täitmisest, näiteks tagatiseks esitatud krediidinõude võlgniku registreerimine või teatamine.</p>	<p><i>Artikkel 3</i></p> <p>Uus lõik</p> <p>Krediidinõuete finantstagatistena esitamisel ei sea liikmesriigid finantstagatiskokkuleppe kohaselt esitatud finantstagatise seadmist, kehtivust ja tõenduskõlblikkust sõltuvusse mis tahes vorminõude täitmisest, näiteks registreerimine, valduse üleandmine või tagatiseks esitatud krediidinõude võlgniku teavitamine.</p>
<p><u>Selgitus</u> — vaata arvamuse punkt 9</p>	
<p>(¹) Läbi kriipsutatud kiri osutab EKP väljajätmisettepanekule.</p> <p>(²) Rõhutatud kiri osutab EKP ettepanekule lisada uus tekst.</p>	